

Redengevende omschrijving met waardestelling
Heieind 6 te Hoogeloon
Gemeente Bladel

Objectgegevens

Adres : Heieind 6
Postcode : 5528 NT
Plaats : Hoogeloon
Kadastraal : Hoogeloon K 344
Oorspronkelijke functie : boerderij
Huidige functie : woonboerderij
Bouwjaar : 1919/1952

Algemeen

Bezoekdatum : 14 maart 2023
Auteur : Martijn de Jong MA
Redactie : ing. Gijs Verkuijlen MA
Rapportagedatum : 16 maart 2023

Monumentenhuys Brabant B.V.
Markt 9
4931 BR Geertruidenberg
www.monumentenhuysbrabant.nl
T. 0162-511833
E. info@monumentenhuysbrabant.nl

Monumentenhuys Brabant B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Inleiding

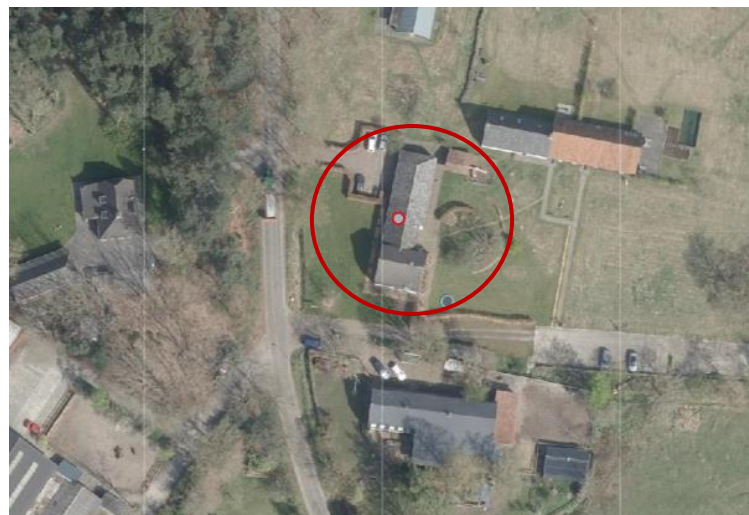
Deze beschrijving dient om de cultuurhistorische waarden van de boerderij vast te stellen. In de beschrijving worden de gevels met de klok mee beschreven, beginnend bij de voorgevel. De gevels worden afzonderlijk van links naar rechts beschreven. De voorgevel van de boerderij betreft de gevel evenwijdig aan de Heieind. Dit is de westgevel.

Situering, geschiedenis en hoofdvorm

De voormalige boerderij is gelegen aan de straat Heieind, ten noordwesten van het dorp Hoogeloon. Aan het Heieind, tussen de kruising met de Groenstraat ten noorden en de kruising met Hoogeind ten zuiden, is een klein (voormalig) agrarisch cluster gelegen met enkele woonboerderijen. De weg Heieind loopt vanuit het dorp Hoogeloon met een bochtig verloop in noordwestelijke richting en komt uit op de Broekeindsedijk.

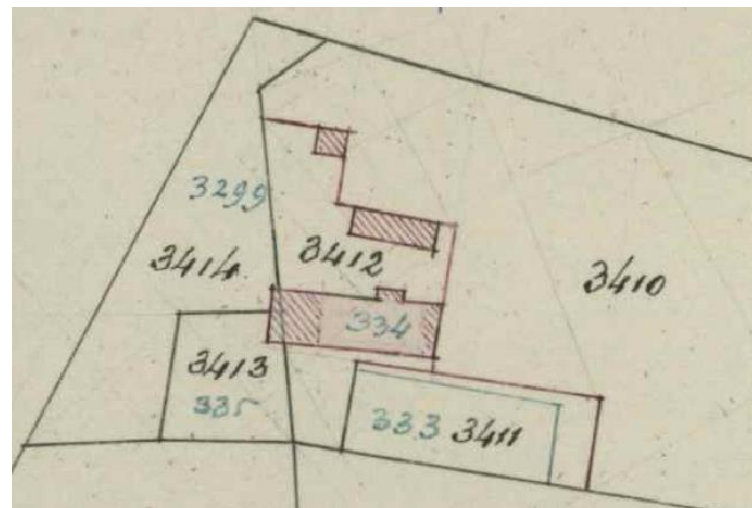
Luchtfoto van de omgeving van Heieind 6 (rode stip). Rechtsonder is het dorp Hoogeloon gelegen. Bron: zoeken.cultureelerfgoed.nl.

Luchtfoto van de directe omgeving met Heieind 6 en de omliggende boerderijen. Bron: zoeken.cultureelerfgoed.nl.

Op de eerste kadastrale kaart, het Kadastraal Minuutplan uit 1811-1832, is op ongeveer de dezelfde locatie van de huidige woonboerderij reeds bebouwing aanwezig in de vorm van een huis. Het gebied bestond rond 1830 uit een kleinschalige ontginning en cultivering van de gronden rondom de reeds bestaande boerderijen, gelegen binnen een groter nog onontgonnen heidegebied. Rond 1888 werd het reeds bestaande huis uitgebreid en werden er nog twee bijgebouwen opgetrokken, vermoedelijk een schuur of stal en een bakhuisje. Daarna is aan het vermoedelijke bakhuisje een tweede woning gebouwd. Het perceel wordt dan omschreven als '2 huizen, stal, schuur, erf en tuin'. Omstreeks 1908 wordt de tweede woning vergroot. Niet veel later wordt het perceel gesplitst, zodat elk van de twee huizen op een afzonderlijk perceel staat. Rond 1955 is de vrijstaande schuur of stal tussen beide woningen afgebroken. De beide woningen worden uitgebreid. Heieind 6 wordt aan de achterzijde uitgebreid, maar krijgt tegelijkertijd een nieuwe vleugel haaks op het bestaande gebouw. In het laatste kwart van de vorige eeuw is het bedrijfsgedeelte van de

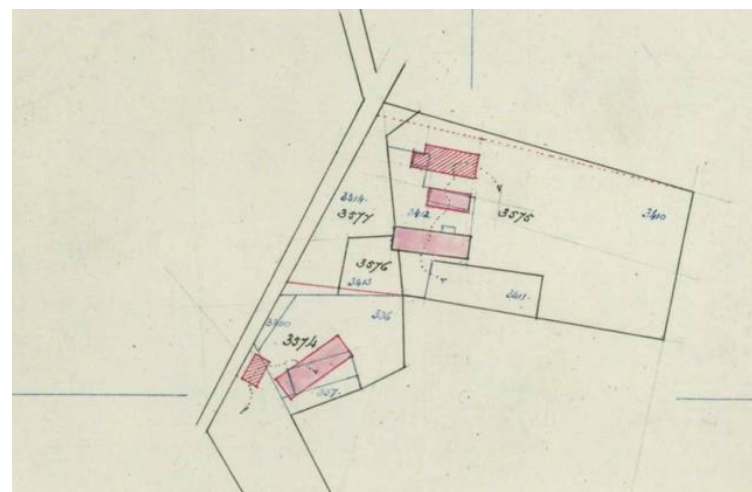
oorspronkelijke boerderij afgebroken en heeft de boerderij zijn huidige hoofdvorm.

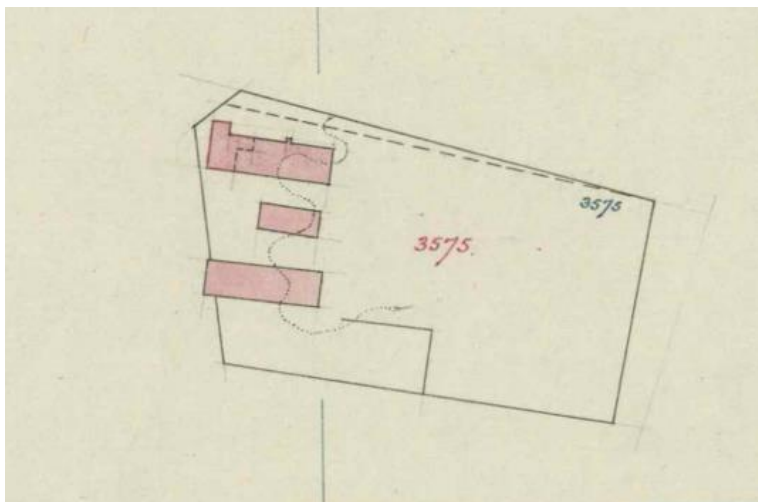
Kadastrale hulpkaart uit dienstjaar 1888. Bron: Kadaster Archiefviewer.

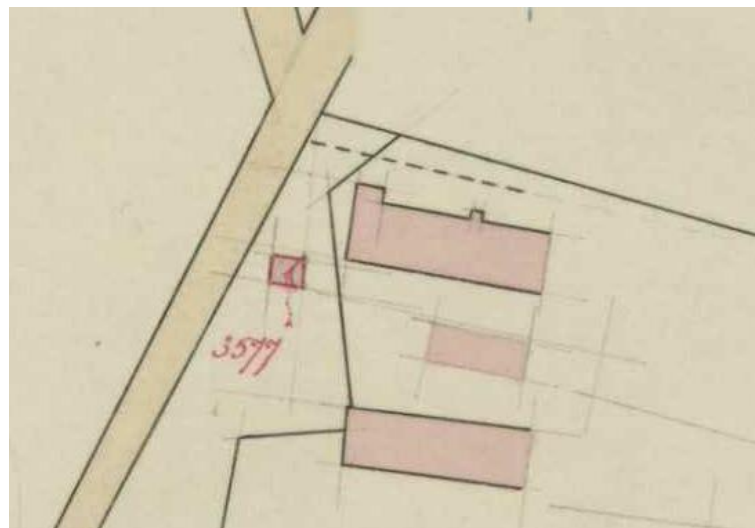
Uitsnede van het Kadastraal Minuutplan 1811-1832, Hoogeloon, Hapert en Casteren, sectie A, blad 01. De rode cirkel markeert de locatie van de huidige boerderij. Bron: Beeldbank RCE.

Kadastrale hulpkaart uit dienstjaar 1899. Bron: Kadaster Archiefviewer.

Kadastrale hulpkaart uit dienstjaar 1908.
Bron: Kadaster Archiefviewer.

Kadastrale hulpkaart uit dienstjaar 1912. Bron: Kadaster Archiefviewer.

Kadastrale hulpkaart uit dienstjaar 1910. Bron: Kadaster Archiefviewer.

Kadastrale hulpkaart uit dienstjaar 1956. Bron: Kadaster Archiefviewer.

De huidige woonboerderij bestaat uit het oorspronkelijke woongedeelte, dat omstreeks 1908 gebouwd moet zijn, met vanaf de weg gezien tegen de linkerzijde daarvan het voormalige bedrijfs gedeelte dat uit de jaren '50 van de vorige eeuw dateert. Het woongedeelte ligt nu met de rechterzijgevel naar de straat toe, bestaat uit twee bouwlagen onder een mansardekap, met de nok haaks op de weg en gedekt met betonpannen. Het voormalig bedrijfs gedeelte ligt met de voorgevel naar de weg en met de nok evenwijdig daaraan. Het is gedekt onder een zadeldak met wolfseind en is met gesmoorde muldenpannen gedekt. Het gehele exterieur van het pand heeft aan het begin van deze eeuw een nieuwe afwerking gekregen. Het woongedeelte en een deel van het voormalig bedrijfs gedeelte is geheel in wit gestuukt. Het andere deel van het bedrijfs gedeelte is gepotdekseld.

Voorgevel (westzijde)

De voorgevel betreft, vanaf de straat gezien, de rechtergevel waar zich tevens de voordeur bevindt. Zoals gezegd is de gevel geheel gestuukt met een donkergrijze plint en witte gevel. De gevel heeft een driedeling met centraal de voordeur en aan weerszijden een venster. De houten, blinde voordeur bevindt zich in een houten kozijn met enkelruits bovenlicht en granito onderdorpel. De vensters bestaan uit een tweeruits raam met drieruits bovenlicht en zijn voorzien van geglazuurde lekdorpelstenen. De voordeur en vensters zijn in het begin van de eenentwintigste eeuw vernieuwd. De gevel telt vier smeedijzeren staafankers die de achterliggende balklaag met de gevel verbinden. In het onderste dakvlak van de mansardekap bevindt zich een aangekapte dakkapel met tweeruits raam. Op het flauw hellende dakvlak liggen drie aaneengesloten rijen van zonnepanelen.

Voorgevel.

Links: een van de vensters. Rechts: dakkapel.

Linkerzijgevel (westzijde)

De linkerzijgevel bestaat uit de gevel van het woongedeelte (rechts) en het voormalig bedrijfs gedeelte (links). Beide geveldelen zijn opgetrokken in metselwerk, maar afgewerkt met respectievelijk wit stucwerk en houten potdekselwerk op gecementeerde plint.

Het met potdekselwerk bekleedde deel van de gevel bevat van links naar rechts een vierruits betonnen stalraam, een grote opgeklampte schuifdeur van hout en nog een vierruits stalraam van beton. Het gestuukte deel van het vm. bedrijfs gedeelte bevat een tweede, verdiept gelegen, toegangsdeur in het midden met aan weerszijden een woonhuisvenster. De deur is een houten paneeldeur met twee staande ruiten in het bovenste paneel en hangt in een houten kozijn. De twee vensters hebben een verdeling in twee ruiten met een enkelruits bovenlicht. De vensters zijn aan de onderzijde voorzien van geglazuurde lekdorpelstenen. De gehele gevel van het vm. bedrijfsdeel is voorzien van een zinken mastgoot.

De gevel van het woongedeelte rust net als voorgevel op een donkergrijze plint en telt op de begane grond twee houten vensters met elk een tweeruits raam en drieruits bovenlicht. Bij beide vensters bestaat de lekdorpel uit geglazuurde lekdorpelstenen. Op de verdieping bevinden zich drie houten vensters met elk een tweeruits valraam en zijn voorzien van geglazuurde lekdorpelstenen. Langs de dakrand zijn vier gevelankers aanwezig die de achterliggende kapconstructie met de metselwerkgevel verbinden.

Het gestuukte deel van de linkerzijgevel.

Het met hout beklede deel van de linkerzijgevel.

Achtergevel (noordzijde)

De achtergevel van het voormalig bedrijfsgedeelte is geheel bekleed met houten potdekselwerk, op de gecementeerde plint na. Op zolderhoogte bevindt zich een houten hooiluik aan gehengen in de gevel. Omdat het woonhuis breder is dan het bedrijfsgedeelte is een deel van de achtergevel van het woonhuis zichtbaar. Daarin bevindt zich een breed houten vensters met twee ramen, voorzien van een hardstenen lekdorpel en erboven bevindt zich in het dakvlak een aangekapte dakkapel met tweeruits raam.

Achtergevel woongedeelte.

Achtergevel bedrijfsgedeelte.

Rechterzijgevel (oostzijde)

De gevel bestaat uit het woonhuisgedeelte links en het voormalig bedrijfsgedeelte rechts. Net als bij de linkerzijgevel is de gevel deels gestuukt, ter hoogte van het woonhuis, en deels gepotdekseld, ter hoogte van het bedrijfsgedeelte.

De gevel van het woongedeelte bevat een verdiept vlak dat donkergrijs is geschilderd. Dit is de contour van een voormalige aanbouw aan de achterzijde. Binnen die contour bevinden zich nu twee nieuwe vensteropeningen tot net boven maaiveld. Links bevindt zich een staande opening met enkelruits venster. Rechts daarvan bevindt zich een houten pui met een verdeling in drie vensters waarvan de twee buitenste vensters zijn voorzien van een enkelruits bovenlicht.

Rechterzijgevel woonhuis.

Het meest linkerdeel van het voormalig bedrijfsgedeelte is, net zoals bij de linkerzijgevel, wit gestuukt. De rest van de gevel is met houten potdekselwerk bekleed. Ter hoogte van het gestuukte deel bevond zich tot voor kort een aangebouwde serre. Dit geveldeel bevat alleen een houten deur met vier kleine ruiten.

De met hout beklede gevel rust op een gecementeerde plint. De gevel bevat van links naar rechts een houten deur met enkelruits raam in een houten kozijn, drie liggende drieruits stalramen, een blinde houten strokendeur in houten kozijn en nogmaals een liggend drieruits stalraam. Het middelste raam in de serie van drie is van hout, evenals het meest rechter raam. De andere stalramen zijn van beton.

Rechterzijgevel van het voormalig bedrijfsgedeelte.

Rechterzijgevel van het voormalig bedrijfsgedeelte.

Interieur

Het interieur bevat nagenoeg geen authentieke of cultuurhistorisch waardevolle elementen meer. De kap van het woonhuis is aan de binnenzijde volledig betimmerd en was derhalve niet zichtbaar. In de huidige keuken bevindt zich een stookplaats, waarvan de houten draagbalk onder de schoorsteenboezem waarschijnlijk uit de bouwtijd dateert. Het bedrijfs gedeelte heeft een gedeeltelijk betonnen verdiepingvloer, tegen de zijde van het woonhuis, de rest van de verdiepingvloer bestaat uit houten delen op houten kinderbinten die door twee later aangebrachte stalen balken en ijzeren stempels wordt gedragen sinds de oorspronkelijke stalinrichting is verwijderd. De kap van het bedrijfs gedeelte bestaat uit drie verbeterde Hollandse spanten en een restant van het vierde spant. Op de eerste twee spanten (vanaf de achtergevel gezien) zijn gegutste telmerken aangetroffen, respectievelijk I en II. Op het derde spant zijn geen telmerken aangetroffen en het restant van het vierde spant evenmin. In de betonvloer en de gemetselde scheidingswand in het bedrijfs gedeelte is nog de locatie zichtbaar van een voormalige bakoven. Die was in het ontwerp uit de jaren '50 geïntegreerd in het bedrijfs gedeelte.

*Links: interieur bedrijfs gedeelte met aangepaste draagconstructie.
Rechts: het bouwspoor van de voormalige bakoven.*

Kapconstructie van het vm. bedrijfs gedeelte.

Waardering

Deze waardering is opgesteld aan de hand van de waarderingscriteria voor de bouwkunst van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

De waardering heeft betrekking op de voormalige boerderij Heieind 6 te Hoogeloon.

Cultuurhistorische waarden

De woonboerderij is slechts van gering cultuurhistorisch belang als uitdrukking van de historische, agrarische ontwikkeling van het gebied rond Casteren en Heieind.

Architectuur- en kunsthistorische waarden

De woonboerderij vertegenwoordigt enkel enige architectuurhistorische waarde vanwege de samengestelde hoofdvorm, bestaand uit het woongedeelte uit de vroege twintigste eeuw en het bedrijfsgedeelte uit het midden van de twintigste eeuw.

Situationele en ensemblewaarden

De voormalige boerderij is van bijzonder belang vanwege de situering en ruimtelijke samenhang met de andere (voormalige) boerderijen in het cluster. De woonboerderij is tevens van beeldbepalende waarde voor de directe omgeving.

Gaafheid en herkenbaarheid

De oorspronkelijke boerderij uit ca. 1909 is, met uitzondering van de hoofdvorm van het woonhuis, niet meer als zodanig herkenbaar. De samengestelde boerderij, die in de jaren '50 is ontstaan, is nog wel herkenbaar voor wat betreft de hoofdvorm en in mindere mate voor het onderscheid tussen het woon- en bedrijfsgedeelte. Door het stucwerk en het potdekselwerk zijn alle historische details, gevelindelingen en afwerkingen aan het zicht onttrokken. Door de vele interne wijzigingen en de recente afwerkingen aan het exterieur is alleen met betrekking tot de hoofdvorm nog sprake van enige gaafheid.

Zeldzaamheid

Er is geen sprake van absolute, noch relatieve zeldzaamheidswaarde.